

-: परीक्षा योजना/पध्दती :-

महाराष्ट्र गट क सेवा संयुक्त परीक्षा

१. संवर्ग व पदे याबाबतचा संक्षिप्त तपशील:-

१.१ राज्य शासनाच्या सेवेतील खालील संवर्गातील पदे शासनाच्या मागणीनुसार व पदांच्या उपलब्धतेनुसार सदर परीक्षेमधून भरण्यात येतात :-

अ. क्र.	संवर्ग/पदाचे नांव	संवर्ग	वेतनसंरचना (Pay Matrix)	नियुक्तीचे ठिकाण	उच्च पदावर पदोन्नतीच्या संधी
१	उद्योग निरीक्षक, उद्योग संचालनालय	गट-क	S-१३ : रुपये ३५४००-११२४०० अधिक महागाई भत्ता व नियमाप्रमाणे देय भत्ते.	राज्य शासनाच्या उद्योग संचालनालयाच्या महाराष्ट्रातील कोणत्याही कार्यालयात.	ज्येष्ठता व पात्रतेनुसार उद्योग अधिकारी (तांत्रिक), गट-ब व त्यावरील पदे.
२	दुय्यम निरीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क		S-१२ : रुपये ३२०००-१०१६०० अधिक महागाई भत्ता व नियमाप्रमाणे देय इतर भत्ते	राज्य शासनाच्या राज्य उत्पादन शुल्क विभागाच्या महाराष्ट्रातील कोणत्याही कार्यालयात.	ज्येष्ठता व पात्रतेनुसार निरीक्षक, गट - ब व त्यावरील पदे.
३	तांत्रिक सहायक, विमा संचालनालय		S-१० : रुपये २९२००-९२३०० अधिक महागाई भत्ता व नियमाप्रमाणे देय इतर भत्ते	राज्य शासनाच्या विमा संचालनालयातील महाराष्ट्रातील कोणत्याही कार्यालयात.	ज्येष्ठता व पात्रतेनुसार कनिष्ठ तांत्रिक अधिकारी, गट-ब व त्यावरील पदे.
४	कर सहायक		S-८ : रुपये २५५००-८११०० अधिक महागाई भत्ता व नियमाप्रमाणे देय इतर भत्ते	राज्य शासनाच्या वस्तू व सेवा कर विभागाच्या महाराष्ट्रातील कोणत्याही कार्यालयात	ज्येष्ठता व पात्रतेनुसार राज्यकर निरीक्षक, गट-ब (अराजपत्रित).
५	बेलिफ व लिपिक,		S-६ : रुपये १९९००-६३२०० अधिक महागाई भत्ता व नियमाप्रमाणे देय इतर भत्ते	मुंबईचे नगरपाल (शेरीफ) यांचे कार्यालय, मुंबई	ज्येष्ठता व पात्रतेनुसार तिसरा बेलिफ व त्यावरील पदे.
६	लिपिक-टंकलेखक		S-६ : रुपये १९९००-६३२०० अधिक महागाई भत्ता व नियमाप्रमाणे देय इतर भत्ते	मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग व राज्य शासनाच्या महाराष्ट्रातील विविध कार्यालयामधील संवर्गात	ज्येष्ठता व पात्रतेनुसार संबंधित कार्यालयाच्या आस्थापनेवरील सेवाप्रवेश नियमानुसार उपलब्ध संवर्गामध्ये
७	सहायक मोटार वाहन निरीक्षक		S-१४ : रुपये ३८६००-१२२८०० अधिक महागाई भत्ता व नियमाप्रमाणे देय इतर भत्ते	राज्य शासनाच्या परिवहन विभागाच्या महाराष्ट्रातील कोणत्याही कार्यालयात.	ज्येष्ठता व पात्रतेनुसार परिवहन विभागातील मोटार वाहन निरीक्षक व त्यापुढील संवर्ग

१.२ शासनाच्या मागणीनुसार सदर परीक्षेमधून भरतीप्रक्रिया राबविण्याचे प्रस्तावित असलेल्या सर्व संवर्गांचा तपशील, अराखीव व विविध आरक्षित पदसंख्या, अर्हता, इत्यादी बाबी जाहिरात/अधिसूचनेद्वारे उपलब्ध करून देण्यात येतील.

२. परीक्षा पध्दती:-

- २.१ महाराष्ट्र गट-क संयुक्त सेवा परीक्षेमधून भरावयाच्या सर्व संवर्गातील पद भरतीकरीता एकच संयुक्त पूर्व परीक्षा घेण्यात येईल.
- २.२ संयुक्त पूर्व परीक्षेच्या जाहिरातीस अनुसरून, अर्ज करणाऱ्या उमेदवारांना ते जाहिरातीमध्ये नमूद गट-क सेवेतील सहायक मोटार वाहन निरीक्षक वगळून इतर सर्व संवर्ग आणि/अथवा सहायक मोटार वाहन निरीक्षक संवर्ग याबाबत अर्ज करू इच्छितात किंवा कसे असे दोन विकल्प (Option) उपलब्ध करून देण्यात येतील.
- २.३ संयुक्त पूर्व परीक्षेकरीता अर्ज करताना दिलेला विकल्प तसेच, भरावयाच्या अराखीव व आरक्षित एकूण पदसंख्येच्या आधारे, मुख्य परीक्षेसाठी पात्र करावयाच्या उमेदवारांची संख्या निश्चित करून, सामाईक पूर्व परीक्षेमधील उमेदवारांच्या गुणांच्या आधारे सहायक मोटार वाहन निरीक्षक संवर्ग वगळता गट-क सेवेतील इतर सर्व संवर्गाकरीता एकत्रित निकाल जाहीर करण्यात येईल.
- २.४ संयुक्त पूर्व परीक्षेकरीता अर्ज करताना दिलेला विकल्प तसेच, भरावयाच्या अराखीव व आरक्षित एकूण पदसंख्येच्या आधारे, परीक्षेसाठी पात्र करावयाच्या उमेदवारांची संख्या निश्चित करून सहायक मोटार वाहन निरीक्षक संवर्गाकरीता स्वतंत्र निकाल जाहीर करण्यात येईल.
- २.४ मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी उमेदवारांची संख्या विहित मर्यादेत सिमित करण्यासाठी पूर्व परीक्षा घेण्यात येते. पूर्व परीक्षेसाठी आयोगाने विहित केलेल्या गुणांची किमान सीमारेषा किंवा त्यापेक्षा जास्त गुण मिळविणाऱ्या उमेदवारांस मुख्य परीक्षेसाठी पात्र समजण्यात येते.
- २.५ पूर्व परीक्षेचे गुण अंतिम निवडीच्या वेळी विचारात घेतले जाणार नाहीत.

- २.६ संयुक्त पूर्व परीक्षेच्या एकत्रित निकालाच्या आधारे पात्र उमेदवारांची सहायक मोटार वाहन निरीक्षक संवर्ग वगळता उर्वरित संवर्गासाठी एकच संयुक्त मुख्य परीक्षा घेण्यात येईल.
- २.७ सहायक मोटार वाहन निरीक्षक संवर्गासाठी स्वतंत्र मुख्य परीक्षा घेण्यात येईल.
- २.८ प्रस्तुत मुख्य परीक्षेसाठी गट-क सेवेतील संवर्गासाठी ऑनलाईन अर्ज सादर करताना पात्रतेच्या आधारे उमेदवारांनी संबंधित संवर्गाकरीता दिलेला/ले विकल्प हा/हे संबंधित संवर्गाच्या पद भरतीकरीता उमेदवाराचा अर्ज समजण्यात येईल/येतील व सदर विकल्पाच्या आधारे पुढील भरतीप्रक्रिया राबविण्यात येईल. लिपिक-टंकलेखक संवर्गासाठी विकल्प तसेच नियुक्ती प्राधिकारीनिहाय दिलेले पसंतीक्रम विचारात घेऊन पुढील भरती प्रक्रिया राबविण्यात येईल.
- २.९ संयुक्त मुख्य परीक्षेस अर्ज करताना दिलेला/ले विकल्प तसेच संवर्गनिहाय भरावयाच्या पदसंख्येच्या तसेच पात्रतेच्या आधारे संबंधित संवर्गाकरीता अर्हताप्राप्त ठरणाऱ्या उमेदवारांसाठी स्वतंत्र संवर्गनिहाय निकाल जाहीर करण्यात येईल.
- २.१० प्रस्तुत मुख्य परीक्षेसाठी अर्ज सादर करताना अर्जांमध्ये नमूद केलेली माहिती व विविध संवर्गांसाठी दिलेले विकल्प यामध्ये निवडप्रक्रियेच्या कोणत्याही टप्प्यावर बदल करण्याबाबतची विनंती कोणत्याही परिस्थितीत मान्य करता येणार नाही.
- २.११ जाहिरातीस अनुसरून पूर्व/मुख्य परीक्षेकरीता अर्जाद्वारे केलेल्या विविध दाव्यांच्या अनुषंगाने कोणत्याही टप्प्यावर कागदपत्रे/पुरावा सादर करणे अनिवार्य आहे. अन्यथा आयोगाच्या सूचनांचे उल्लंघन व आयोगाची फसवणूक समजून आयोगाच्या स्वेच्छाधिकारानुसार संबंधितांवर कारवाई करण्यात येईल.
- २.१२ संयुक्त पूर्व परीक्षेच्या वरीलप्रमाणे निकालाच्या आधारे संबंधित गट-क संवर्गाच्या मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र ठरणाऱ्या उमेदवारांची खालीलप्रमाणे मुख्य परीक्षा घेण्यात येतील:-

अ.क्र.	परीक्षा	संवर्ग
१	महाराष्ट्र गट-क सेवा मुख्य परीक्षा	(१) उद्योग निरीक्षक, उद्योग संचालनालय (२) दुय्यम निरीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क (३) तांत्रिक सहायक, विमा संचालनालय (४) कर सहायक (५) बेलिफ व लिपिक (६) लिपिक-टंकलेखक
२	सहायक मोटार वाहन निरीक्षक मुख्य परीक्षा	सहायक मोटार वाहन निरीक्षक

- २.१३ प्रस्तुत मुख्य परीक्षेकरीता अर्ज करणाऱ्या उमेदवारांकडून जाहिरात/अधिसूचनेमध्ये नमूद गट — क मधील एक किंवा त्यापेक्षा जास्त संवर्गासाठी अर्ज करू इच्छितात किंवा कसे, याबाबत विकल्प (Option) घेण्यात येईल.
- २.१४ लिपिक-टंकलेखक संवर्गाकरीता मुख्य परीक्षेसाठी अर्ज करताना उमेदवारांकडून नियुक्ती प्राधिकारीनिहाय पसंतीक्रम घेण्यात येईल.
- २.१५ प्रस्तुत मुख्य परीक्षेसाठी गट-क सेवेतील संवर्गासाठी ऑनलाईन अर्ज सादर करताना उमेदवारांनी संबंधित संवर्गाकरीता दिलेला/ले विकल्प हा/हे संबंधित संवर्गाच्या पद भरतीकरीता उमेदवाराचा अर्ज समजण्यात येईल/येतील व सदर विकल्पाच्या आधारे पुढील भरतीप्रक्रिया राबविण्यात येईल.
- २.१६ मुख्य परीक्षेसाठी गट-क सेवेतील संबंधित संवर्गाकरीता उमेदवारांनी दिलेल्या विकल्पाच्या आधारे मुख्य परीक्षेचा संवर्गनिहाय स्वतंत्र निकाल जाहीर करण्यात येईल. लिपिक-टंकलेखक संवर्गासाठी एकूण पदसंख्या विचारात घेऊन १:३ (तीन पट) प्रमाणात उमेदवारांना टंकलेखन कौशल्य चाचणीसाठी पात्र ठरविण्यात येईल.
- २.१७ मुख्य परीक्षेसाठी अर्ज सादर करताना विविध संवर्गांचा आणि/अथवा लिपिक-टंकलेखक संवर्गाकरीता नियुक्ती प्राधिकाऱ्याचा दिलेला/ले विकल्प/पसंतीक्रमाच्या आधारेच पुढील भरतीप्रक्रिया होईल.
- २.१८ प्रस्तुत मुख्य परीक्षेसाठी अर्ज सादर करताना अर्जांमध्ये नमूद केलेली माहिती व विविध संवर्गांसाठी दिलेले विकल्प यामध्ये निवडप्रक्रियेच्या कोणत्याही टप्प्यावर बदल करण्याबाबतची विनंती कोणत्याही परिस्थितीत मान्य करता येणार नाही.
- २.१९ जाहिरातीस अनुसरून पूर्व/मुख्य परीक्षेकरीता अर्जाद्वारे केलेल्या विविध दाव्यांच्या अनुषंगाने कोणत्याही टप्प्यावर कागदपत्रे/पुरावा सादर करणे अनिवार्य आहे. अन्यथा आयोगाच्या सूचनांचे उल्लंघन व आयोगाची फसवणूक समजून आयोगाच्या स्वेच्छाधिकारानुसार संबंधितांवर कारवाई करण्यात येईल.

३. पात्रता :-

३.१ भारतीय नागरिकत्व.

३.२ वयोमर्यादा :-

३.२.१ वयोमर्यादा गणण्याचा दिनांक :- जाहिरातीमध्ये नमूद केल्याप्रमाणे

३.२.२ विविध आरक्षित प्रवर्ग / उपप्रवर्गासाठी किमान व कमाल वयोमर्यादा :-

अ.क्र.	घटक	उद्योग निरीक्षक, उद्योग संचालनालय	दुय्यम निरीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क	तांत्रिक सहायक, विमा संचालनालय	कर सहायक	सहायक मोटार वाहन निरीक्षक	बेलिफ व लिपिक	लिपिक-टंकलेखक
१. किमान वयोमर्यादा								
	सर्व उमेदवार	१९	१८	१९	१८	१९	१९	१९
२. कमाल वयोमर्यादा								
२.१	सर्वसाधारण/महिला							
	(१) अमागास	३८	३८	३८	३८	३८	३८	३८
	(२) मागासवर्गीय / अनाथ / आ.दु.घ.	४३	४३	४३	४३	४३	४३	४३
२.२	प्राविण्यप्राप्त खेळाडू							
	(१) अमागास	४३	४३	४३	४३	४३	४३	४३
	(२) मागासवर्गीय /अनाथ/आ.दु.घ.	४३	४३	४३	४३	४३	४३	४३
२.३	माजी सैनिक, आणबाणी व अल्पसेवा राजादिष्ट अधिकारी							
	(१) अमागास	३८+ सेवा कालावधी +३ वर्षे	३८+ सेवा कालावधी+३ वर्षे	३८+ सेवा कालावधी+३ वर्षे	३८+ सेवा कालावधी +३ वर्षे	४३+ सेवा कालावधी+३ वर्षे	३८+ सेवा कालावधी+३ वर्षे	३८+ सेवा कालावधी +३ वर्षे
	(२) मागासवर्गीय / अनाथ/आ.दु.घ.	४३+ सेवा कालावधी+३ वर्षे	४३+ सेवा कालावधी+३ वर्षे	४३+ सेवा कालावधी+३ वर्षे	४३+ सेवा कालावधी +३ वर्षे	४३+ सेवा कालावधी+३ वर्षे	४३+ सेवा कालावधी +३ वर्षे	४३+ सेवा कालावधी +३ वर्षे
२.४	दिव्यांग	४५	४५	४५	४५	अपात्र	४५	४५
२.५	प्रकल्पग्रस्त	--	--	--	--	--	--	४५
२.६	भूकंपग्रस्त	--	--	--	--	--	--	४५
२.७	पदवीधर अंशकालीन कर्मचारी	--	--	--	--	--	--	५५

३.२.३ विहित वयोमर्यादा इतर कोणत्याही बाबतीत शिथिल करण्यात येणार नाही.

३.२.४ प्रकल्पग्रस्त, भूकंपग्रस्त व पदवीधर अंशकालीन कर्मचारी यांच्याकरीता असलेले आरक्षण केवळ बृहन्मुंबई क्षेत्राबाहेरील शासकीय कार्यालयातील लिपिक-टंकलेखक संवर्गासाठीच लागू आहेत.

३.३. अर्हता:-

३.३.१ शैक्षणिक अर्हता:-

३.३.१.१ उद्योग निरीक्षक तसेच सहायक मोटार वाहन निरीक्षक संवर्ग वगळता इतर सर्व संवर्गाकरीता मान्यताप्राप्त विद्यापीठाची पदवी किंवा महाराष्ट्र शासनाने पदवीस समतुल्य म्हणून मान्य केलेली अर्हता.

३.३.१.२ उद्योग निरीक्षक, गट-क संवर्गाकरीता शैक्षणिक अर्हता खालीलप्रमाणे राहिल:-

(१) सांविधिक विद्यापीठाची, अभियांत्रिकी मधील (स्थापत्य अभियांत्रिकी तसेच स्थापत्य अभियांत्रिकी मधील विषयांच्या गटांशी संलग्न असलेल्या वास्तुविद्या, नगररचना इत्यादी विषयांव्यतिरिक्त) किंवा तंत्रज्ञानामधील किमान पदविका, किंवा

(२) विज्ञान शाखेतील सांविधिक विद्यापीठाची पदवी.

३.३.१.३ सहायक मोटार वाहन निरीक्षक संवर्गाकरीता अर्हता खालीलप्रमाणे राहिल:-

(१) महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाची माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षा (एस.एस.सी.) किंवा महाराष्ट्र शासनाने एस.एस.सी. च्या समतुल्य म्हणून घोषित केलेली अर्हता, आणि

(२) माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यानंतर स्वयंचल अभियांत्रिकी (Automobile Engineering) वा यंत्र अभियांत्रिकी (Mechanical Engineering) विषयातील किमान ३ वर्षांची पदविका वा केंद्र वा राज्य शासनाने त्यास समकक्ष म्हणून घोषित केलेली अर्हता.

(३) स्वयंचल अभियांत्रिकी (Automobile Engineering) वा यंत्र अभियांत्रिकी (Mechanical Engineering) विषयातील मान्यता प्राप्त विद्यापीठाची पदवी किंवा त्यापेक्षा अत्युच्च अर्हता धारण केलेले वा केंद्र वा राज्य शासनाने त्यास समकक्ष म्हणून घोषित केलेल्या अर्हता धारण केलेले उमेदवार देखील पात्र राहतील.

(४) खालील अर्हता समतुल्य शैक्षणिक अर्हता म्हणून स्वीकारार्ह आहेत:-

अ.क्र.	संदर्भ	अर्हता
१	शासन पत्र, गृह विभाग, क्रमांक: एमव्हीडी-१२१६/प्र.क्र.-३०१/परि-३, दिनांक २२ जानेवारी, २०१७	(१) डिप्लोमा इन प्रॉडक्शन टेक्नॉलॉजी (२) डिप्लोमा इन प्रॉडक्शन इंजिनिअरिंग (३) डिप्लोमा इन मशिन टूल्स मेन्टेनन्स (४) डिप्लोमा इन फॅब्रिकेशन टेक्नॉलॉजी (५) डिप्लोमा इन फॅब्रिकेशन अँड इरेक्शन इंजिनिअरिंग (६) डिप्लोमा इन प्लॅन्ट इंजिनिअरिंग (७) डिप्लोमा इन मेटॅलर्जी (८) बॅचलर डिग्री इन मेकॅनिकल इंजिनिअरींग (९) बॅचलर डिग्री इन ऑटोमोबाईल इंजिनिअरींग (१०) बॅचलर डिग्री इन प्रॉडक्शन इंजिनिअरींग (११) बॅचलर डिग्री इन इंडस्ट्रिअल इंजिनिअरींग
२	शासन पत्र, गृह विभाग, क्रमांक: एमव्हीडी-१२१६/प्र.क्र.-३०१/परि-३, दिनांक १५ फेब्रुवारी, २०१७	डिप्लोमा इन मेकॅट्रॉनिक्स इंजिनिअरिंग
३	शासन पत्र, गृह विभाग, क्रमांक: एमव्हीडी-१२१६/प्र.क्र.-३०१/परि-३, दिनांक १६ फेब्रुवारी, २०१७	डिप्लोमा इन पॅकेजिंग टेक्नॉलॉजी
४	शासन पत्र, गृह विभाग, क्रमांक: एमव्हीडी-१२१६/प्र.क्र.-३०१/परि-३, दिनांक १८ फेब्रुवारी, २०१७	4 Years Theoretical and Practical Training as an Artificer Apprentice.

(५) उपरोक्त नमूद पदवी/पदविकांव्यतिरिक्त इतर पदवी/पदविकांच्या समतुल्यतेबाबत प्रश्न उपस्थित झाल्यास यथास्थिती केंद्र शासनाचा अथवा राज्य शासनाचा निर्णय अंतिम मानण्यात येईल.

३.३.१.४ मराठी भाषेचे ज्ञान आवश्यक.

३.३.१.५ संबंधित शैक्षणिक अर्हतेच्या (पदवी अथवा पदविका) शेवटच्या वर्षाच्या परीक्षेस बसलेले उमेदवार पूर्व परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र असतील. परंतु मुख्य परीक्षेकरीता अर्हताप्राप्त ठरल्यास मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी विहित पद्धतीने आवश्यक अर्ज/माहिती सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकापर्यंत पदवी परीक्षा उत्तीर्ण होणे अनिवार्य राहिल.

३.३.१.६ अंतर्वासिता किंवा कार्यशाळेतील प्रत्यक्ष कामाचा अनुभव आवश्यक असेल अशा पदवी धारकाने ही अट मुख्य परीक्षेचा अर्ज/माहिती अर्ज स्वीकारण्याच्या विहित दिनांकापर्यंत पूर्ण केली असली पाहिजे.

३.३.२ अनुभव [फक्त सहायक मोटार वाहन निरीक्षक संवर्गाकरीता]:-

३.३.२.१ स्वयंचल अभियांत्रिकी वा यंत्र अभियांत्रिकी मधील पदविका/पदवी/अत्युच्च अर्हता अथवा वरीलप्रमाणे समकक्ष अर्हता धारण केल्यानंतर मुख्य परीक्षेकरीता अर्ज सादर करण्याच्या शेवटच्या दिनांकास हलकी मोटार वाहने, जड मालवाहू वाहने व जड प्रवासी वाहने यांचे दुरुस्ती व देखभाल करण्याचा पूर्ण वेळ कर्मचारी म्हणून केंद्र अथवा राज्य शासनाच्या विभागामध्ये वा अंगीकृत व्यवसायांचे अखत्यारीतील यंत्रशाळांमध्ये घेतलेला अथवा शासन वेळोवेळी निर्देशित करेल अशा संस्थांमध्ये घेतलेला किमान एक वर्ष कालावधीचा अनुभव आवश्यक.

३.३.२.२ अनुभवाच्या प्रयोजनार्थ प्रशिक्षणार्थी अथवा अॅप्रेंटिस म्हणून वरील ठिकाणी घेतलेला अनुभव गृहित धरला जाऊ शकेल.

३.३.२.३ मुख्य परीक्षेस अर्ज सादर करण्याच्या शेवटच्या दिनांकास वर नमूद केल्याप्रमाणे किमान एक वर्ष कालावधीचा पूर्ण वेळ कर्मचारी म्हणून अनुभव नसेल त्यांनी नियुक्तीनंतर परिविक्षाधीन कालावधीमध्ये शासनाच्या विभागात अथवा अंगीकृत व्यवसायामध्ये अथवा शासन वेळोवेळी निर्देशित करेल अशा संस्थांमध्ये किमान १ वर्ष कालावधीचा अनुभव घेणे बंधनकारक राहिल.

३.३.३ वैध अनुज्ञप्ती (License) [फक्त सहायक मोटार वाहन निरीक्षक संवर्गाकरीता]:-

३.३.३.१ मुख्य परीक्षेकरीता अर्ज सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकास वैध असणारी गिअर्स असलेली मोटार सायकल, हलके मोटार वाहन आणि परिवहन वाहन (जड मालवाहू वाहन आणि जड प्रवासी वाहन) या संवर्गासाठी सक्षम प्राधिका-याने दिलेली वैध अनुज्ञप्ती (Licence) आवश्यक.

३.३.३.२ अर्ज सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकास वर नमूद केल्याप्रमाणे जड माल वाहतूक वाहन किंवा जड प्रवासी वाहतूक वाहन यापैकी एखादी किंवा दोन्ही वाहने चालविण्याची अनुज्ञप्ती (Licence) नसेल तर अशा उमेदवारास अशी अनुज्ञप्ती, नियुक्ती नंतरच्या दोन वर्षांच्या परिवीक्षा कालावधीमध्ये प्राप्त करणे बंधनकारक असेल.

३.३.३.३ परिवीक्षा कालावधीमध्ये अशी अनुज्ञप्ती प्राप्त न करणा-या उमेदवारास सेवेतून कमी करण्यात येईल.

३.३.३.४ वाहन चालविण्याची अनुज्ञप्ती वेळोवेळी नूतनीकरण केली असली पाहिजे आणि

३.३.४ शारीरिक पात्रता:-

३.३.४.१ खालील संवर्गाकरीता विकल्प देणाऱ्या उमेदवारांकडे उपरोक्त अर्हतेसोबत खालीलप्रमाणे किमान शारीरिक पात्रता असणे आवश्यक आहे:-

अ.क्र.	संवर्ग	पुरुष	महिला
१	दुय्यम निरीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क	(१) उंची - किमान १६५ सें. मी. (अनवाणी) (कमीत कमी) (२) छाती - किमान ७९ से.मी. आणि फुगवून त्यापेक्षा ५ से.मी. जास्त.	(१) उंची - किमान १५५ सें.मी. (अनवाणी) (कमीत कमी) (२) वजन- किमान ५० कि.ग्रॅ.
२	सहायक मोटार वाहन निरीक्षक	(१) उंची - किमान १६३ सें. मी. (अनवाणी) (कमीत कमी) (२) छाती - किमान ७९ से.मी. प्रसारणाशिवाय व किमान ५ से.मी. प्रसरण.	(१) उंची - किमान १५५ सें.मी. (अनवाणी) (कमीत कमी) (२) वजन- किमान ४५ कि.ग्रॅ.
जे रंगांध नसून, ज्यांची दृष्टी चष्म्यासह वा शिवाय चांगली आहे.			

३.३.४.२ संबंधित संवर्गातील नियुक्तीकरीता शिफारस झालेल्या उमेदवारांची शारीरिक मोजमापे नियुक्ती करण्यापूर्वी शासनामार्फत सक्षम प्राधिकाऱ्याकडून तपासून घेण्यात येतील. विहित शारीरिक पात्रता नसल्यास संबंधित उमेदवार नियुक्तीसाठी अपात्र ठरेल.

३.३.५ टंकलेखन अर्हता:-

३.३.५.१ कर सहायक, बेलिफ व लिपिक तसेच लिपिक-टंकलेखक संवर्गासाठी उपरोक्त शैक्षणिक अर्हतेसोबत खालीलप्रमाणे टंकलेखन अर्हता असणे आवश्यक आहे:-

कर सहायक	बेलिफ व लिपिक / लिपिक-टंकलेखक
मराठी टंकलेखनाचा वेग किमान ३० शब्द प्रति मिनिट आणि इंग्रजी टंकलेखनाचा वेग किमान ४० शब्द प्रति मिनिट या अर्हतेचे शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण.	मराठी टंकलेखनाचा वेग किमान ३० शब्द प्रति मिनिट किंवा इंग्रजी टंकलेखनाचा वेग किमान ४० शब्द प्रति मिनिट या अर्हतेचे शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र परीक्षा अथवा या उद्देशासाठी शासनाने समकक्ष म्हणून घोषित केलेली प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण.

३.३.५.२ शासन निर्णय, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, क्रमांक एसपीई १०१२/(१०८/१२)/साशि-१, दिनांक ३१ ऑक्टोबर, २०१३ अथवा तदनंतर शासनाने वेळोवेळी आदेश काढून विहित केलेली संगणक टंकलेखन अर्हता- बेसिक कोर्स इन कॉम्प्युटर टायपिंग मराठी ३० शब्द प्रति मिनिट अथवा बेसिक कोर्स इन कॉम्प्युटर टायपिंग इंग्रजी ४० शब्द प्रति मिनिट (लागू असेल त्याप्रमाणे) समकक्ष अर्हता म्हणून स्वीकारार्ह आहे.

३.३.५.३ शासकीय वाणिज्य परीक्षा मंडळाची विहित टंकलेखन अर्हता आयोगाकडून निश्चित करण्यात येणाऱ्या विशिष्ट दिनांकास अथवा त्यापूर्वी धारण करणे अनिवार्य आहे.

३.३.५.४ शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक: एसआरव्ही-२०२३/प्र.क्र.१/कार्यासन-१२, दिनांक १२ जानेवारी, २०२३ अनुसार केवळ इंग्रजी टंकलेखन प्रमाणपत्र धारण करणाऱ्या उमेदवाराची बेलिफ व लिपिक / लिपिक-टंकलेखक संवर्गामध्ये नियुक्ती झाल्यानंतर त्याने नियुक्तीच्या दिनांकापासून ४ वर्षात मराठी टंकलेखनाचे किमान ३० शब्द प्रति मिनिट वेगमर्यादेचे विहित प्रमाणपत्र सादर करणे सक्तीचे आहे. तसेच, केवळ मराठी टंकलेखन धारण करणाऱ्या उमेदवाराची इंग्रजी भाषेत बहुतांश कामकाज होत असलेल्या विशिष्ट कार्यालयात (उदा. न्यायालय व न्यायाधिकरणातील सरकारी वकिलांची कार्यालये इत्यादी) बेलिफ व लिपिक / लिपिक-टंकलेखक संवर्गामध्ये नियुक्ती झाल्यानंतर त्याने नियुक्तीच्या दिनांकापासून ४ वर्षात इंग्रजी टंकलेखनाचे किमान ४० शब्द प्रति मिनिट वेगमर्यादेचे विहित प्रमाणपत्र सादर करणे गरजेचे राहिल. अन्यथा संबंधितांची वेतनवाढ रोखण्यात येईल.

३.३.५.५ टंकलेखन अर्हता धारण करण्यातून तात्पुरती सूट:-

- (१) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक अपंग-२०१६/प्र.क्र.११६/१६-अ, दिनांक १६ नोव्हेंबर, २०१६ नुसार दिव्यांग उमेदवारांना टंकलेखनाची परीक्षा उत्तीर्ण होण्यासाठी त्यांच्या नियुक्तीच्या दिनांकापासून २ वर्षांचा कालावधी व २ संधी अनुज्ञेय असल्यामुळे दिव्यांग आरक्षणाचा दावा करणाऱ्या पात्र उमेदवारांना टंकलेखन अर्हता अनिवार्य नाही.
- (२) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक:संकीर्ण-२०१८/प्र.क्र.१८०/२८, दिनांक १३ जून, २०१९ अन्वये माजी सैनिक उमेदवारांना टंकलेखनाची परीक्षा उत्तीर्ण होण्यासाठी त्यांच्या नियुक्तीच्या दिनांकापासून २ वर्षांचा कालावधी व २ संधी अनुज्ञेय असल्यामुळे माजी सैनिक आरक्षणाचा दावा करणाऱ्या उमेदवारांना टंकलेखन अर्हता अनिवार्य नाही.
- (३) शासन निर्णय, महिला व बाल विकास विभाग, क्रमांक: अनाथ-२०२२/प्र.क्र.८४/का-०३, दिनांक ०७ जुलै, २०२२ अन्वये अनाथ उमेदवारांना टंकलेखनाची परीक्षा उत्तीर्ण होण्यासाठी त्यांच्या नियुक्तीच्या दिनांकापासून २ वर्षांचा

कालावधी व २ संधी अनुज्ञेय असल्यामुळे अनाथ आरक्षणाचा दावा करणाऱ्या उमेदवारांना टंकलेखन अर्हता अनिवार्य नाही.

- (४) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, संकीर्ण- १११४/प्र.क्र.२००/१६-अ, दिनांक ४ सप्टेंबर, २०१५ अन्वये प्रकल्पग्रस्त, भूकंपग्रस्त व पदवीधर अंशकालीन कर्मचारी प्रवर्गातून अर्ज करण्यास पात्र असलेल्या उमेदवारांना टंकलेखनाची परीक्षा उत्तीर्ण होण्यासाठी त्यांच्या नियुक्तीच्या दिनांकापासून २ वर्षांचा कालावधी अनुज्ञेय असल्यामुळे प्रस्तुत आरक्षणाचा दावा करणाऱ्या उमेदवारांना टंकलेखन अर्हता अनिवार्य नाही.

३.३.५.६ टंकलेखन कौशल्य चाचणीमध्ये सूट असलेल्या उमेदवारांची त्यांच्या मुख्य परीक्षेतील गुणांच्या आधारे अंतिम निवड यादी तयार करण्यात येईल.

४. शुल्क (फी):-

४.१ प्रस्तुत भरतीकरीता आयोगाकडून आकारण्यात येणारे शुल्क खालीलप्रमाणे आहे:-

अ.क्र.	परीक्षेचे नांव	शुल्क रुपये		
		अमागास	मागासवर्ग/आ.दु.घ./अनाथ	माजी सैनिक
१	संयुक्त पूर्व परीक्षा	३९४	२९४	४४
२	मुख्य परीक्षा (प्रत्येकी)	५४४	३४४	४४

४.२ विमुक्त जाती (अ), भटक्या जमाती (ब), भटक्या जमाती (क), भटक्या जमाती (ड), विशेष मागासप्रवर्ग, इतर मागास प्रवर्ग, सामाजिक व शैक्षणिक दृष्ट्या मागासवर्गातील उन्नत व प्रगत गटात (क्रिमी लेअर) मोडणाऱ्या उमेदवारांनी त्यांना आरक्षणाचा व वयोमर्यादेचा फायदा देय नसल्याने त्यांनी अमागास उमेदवारांप्रमाणे शुल्क भरणे आवश्यक आहे.

४.३ उन्नत व प्रगत गटासंदर्भातील (क्रिमी लेअर) उत्पन्नाची मर्यादा तसेच अन्य तद्अनुषंगिक बाबी शासनाने वेळोवेळी जारी केलेल्या आदेशानुसार राहतील.

५. परीक्षा केंद्र :-

५.१ संयुक्त पूर्व परीक्षा खालील ठिकाणी घेण्यात येईल:-

केंद्र	सांकेतांक	केंद्र	सांकेतांक	केंद्र	सांकेतांक	केंद्र	सांकेतांक
अहमदनगर	११	गडचिरोली	२१	नागपूर	३२	सोलापूर	४२
अकोला	१२	गोंदिया	२२	नांदेड	३३	ठाणे	४३
अलिबाग	१३	हिंगोली	२३	नंदुरबार	३४	वर्धा	४४
अमरावती	१४	जळगाव	२४	नाशिक	३५	वाशिम	४५
छत्रपती संभाजीनगर	१५	जालना	२५	धाराशिव	३६	यवतमाळ	४६
बीड	१६	कोल्हापूर	२६	परभणी	३७	पालघर	४७
भंडारा	१७	कुडाळ	२७	पुणे	३८	नवी मुंबई	४८
बुलढाणा	१८	लातूर	२८	रत्नागिरी	३९		
चंद्रपूर	१९	मुंबई (मध्य)	३०	सांगली	४०		
धुळे	२०	मुंबई (पश्चिम)	३१	सातारा	४१		

५.२ परीक्षा केंद्र:-

मुख्य परीक्षा सर्वसाधारणपणे खालील सहा ठिकाणी घेण्यात येतील:-

जिल्हा केंद्र	जिल्हा केंद्राचा सांकेतांक	जिल्हा केंद्र	जिल्हा केंद्राचा सांकेतांक
(१) अमरावती	१४	(४) नागपूर	३२
(२) छत्रपती संभाजीनगर	१५	(५) नाशिक	३५
(३) नवी मुंबई	४८	(६) पुणे	३८

५.३ उपरोक्त जिल्हा केंद्रांमधून कोणतेही एक जिल्हाकेंद्र संबंधित परीक्षेकरीता अर्ज सादर करतानाच निवडणे आवश्यक आहे.

५.४ उपरोक्त जिल्हा केंद्रांमध्ये आवश्यकतेनुसार वेळोवेळी वाढ अथवा बदल होऊ शकतात.

५.५ विहित पध्दतीने ऑनलाईन माहिती सादर करताना उमेदवारांने निवडलेले जिल्हाकेंद्र व उपलब्धतेनुसार जिल्हा केंद्रावरील विविध परीक्षा उपकेंद्रावर पात्र उमेदवारांना प्रवेश देण्यात येईल.

५.६ एखादे जिल्हा केंद्र कार्यान्वित होऊ शकले नाही अथवा एखाद्या जिल्हा केंद्रांवर उमेदवारांना प्रवेश देण्याची क्षमता ओलांडली गेली तर ते जिल्हाकेंद्र निवडलेल्या उमेदवारांची बैठक व्यवस्था जवळच्या दुसऱ्या जिल्हा केंद्रावर करण्यात येईल.

५.७ एकदा निवडलेल्या जिल्हा केंद्रांमध्ये अथवा आयोगाने निश्चित केलेल्या परीक्षा उपकेंद्रांमध्ये बदल करण्याची विनंती कोणत्याही कारणास्तव मान्य करण्यात येणार नाही, तसेच यासंदर्भातील कोणताही पत्रव्यवहार परस्पर दफ्तरदाखल करण्यात येईल.

६. परीक्षा योजना :-

६.१ संयुक्त पूर्व परीक्षा :-

६.१.१ पूर्व परीक्षेचे स्वरूप :- लेखी परीक्षा

विषय व सांकेतांक	प्रश्नांची संख्या	एकूण गुण	दर्जा	माध्यम	परीक्षेचा कालावधी	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप
सामान्य क्षमता चाचणी (११२२)	१००	१००	पदवी	मराठी व इंग्रजी	एक तास	वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी

६.१.२ अभ्यासक्रम :-सविस्तर अभ्यासक्रम आयोगाच्या संकेतस्थळावरील 'Candidate Information' या सदराखालील 'Examination' अंतर्गत 'Syllabus of Examination' येथे उपलब्ध आहे.

६.२ मुख्य परीक्षा:-

६.२.१ मुख्य परीक्षेचे टप्पे -

अ.क्र.	परीक्षा	संवर्ग	टप्पे
१	महाराष्ट्र गट-क सेवा मुख्य परीक्षा	(१) उद्योग निरीक्षक, उद्योग संचालनालय (२) दुय्यम निरीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क (३) तांत्रिक सहायक, विमा संचालनालय (४) कर सहायक (५) बेलिफ व लिपिक (६) लिपिक-टंकलेखक	फक्त लेखी परीक्षा (१) लेखी परीक्षा (२) टंकलेखन कौशल्य चाचणी
२	सहायक मोटार वाहन निरीक्षक मुख्य परीक्षा	सहायक मोटार वाहन निरीक्षक	फक्त लेखी परीक्षा

६.२.२ लेखी परीक्षेच्या प्रश्नपत्रिकेचा तपशील खालीलप्रमाणे:-

पेपर क्रमांक व सांकेतांक	विषय	प्रश्नसंख्या	गुण	दर्जा	माध्यम	कालावधी	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप
(१) महाराष्ट्र गट क सेवा मुख्य परीक्षा							
१ (सांकेतांक १०६४)	मराठी	५०	१००	बारावी	मराठी	एक तास	वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी
	इंग्रजी	५०	१००	पदवी	इंग्रजी		
२ (सांकेतांक १०६५)	सामान्य अध्ययन व बुद्धिमत्ता चाचणी	१००	२००	पदवी	मराठी व इंग्रजी	एक तास	
(२) सहायक मोटार वाहन निरीक्षक मुख्य परीक्षा							
१ (सांकेतांक ००२४)	यंत्र अभियांत्रिकी व स्वयंचल अभियांत्रिकी	१५०	३००	पदविका	इंग्रजी	दीड तास	वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी

६.२.३ अभ्यासक्रम :- सविस्तर अभ्यासक्रम आयोगाच्या संकेतस्थळावरील 'Candidate Information' या सदराखालील 'Examination' अंतर्गत 'Syllabus of Examination' येथे उपलब्ध आहे.

६.३ उत्तरपत्रिकांचे मुल्यांकन:-

६.३.१ वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या उत्तरपत्रिकांचे मुल्यांकन करताना, उत्तरपत्रिकेत नमूद केलेल्या योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच, प्रत्येक चुकीच्या उत्तरामागे २५% किंवा १/४ एवढे गुण एकूण गुणांमधून वजा करण्यात येतील.

६.३.२ एखाद्या प्रश्नाची एकापेक्षा अधिक उत्तरे दिली असल्यास अशा प्रश्नाचे उत्तर चुकीचे समजण्यात येऊन त्या प्रश्नाच्या उत्तराकरीता २५% किंवा १/४ एवढे गुण एकूण गुणांमधून वजा करण्यात येतील.

६.३.३ एखादा प्रश्न अनुत्तरित असेल तर अशा प्रकरणी नकारात्मक गुणांची पध्दत लागू असणार नाही.

६.३.४ वरीलप्रमाणे कार्यपद्धतीचा अवलंब करताना एकूण अंतिम गुणांची बेरीज अपूर्णाकात आली तरीही ती अपूर्णाकातच गणण्यात येईल व पुढील कार्यवाही त्याच्या आधारे करण्यात येईल.

६.४ पूर्व परीक्षेचा निकाल :

६.४.१ गट-क सेवेतील विविध संवर्गांसाठी संयुक्त पूर्व परीक्षेकरीता अर्जांमध्ये दिलेला विकल्प तसेच, भरावयाच्या अराखीव व आरक्षित एकूण पदसंख्येच्या आधारे, मुख्य परीक्षेसाठी पात्र करावयाच्या उमेदवारांची संख्या निश्चित करून, सामाईक पूर्व परीक्षेमधील उमेदवारांच्या गुणांच्या आधारे सहायक मोटार वाहन निरीक्षक संवर्ग वगळता गट-क सेवेतील इतर सर्व संवर्गांकरीता एकत्रित निकाल जाहीर करण्यात येईल.

६.४.२ सहायक मोटार वाहन निरीक्षक संवर्गांसाठी दिलेला विकल्प तसेच, भरावयाच्या अराखीव व आरक्षित एकूण पदसंख्येच्या आधारे, मुख्य परीक्षेसाठी पात्र करावयाच्या उमेदवारांची संख्या निश्चित करून, संयुक्त पूर्व परीक्षेमधील उमेदवारांच्या गुणांच्या आधारे सहायक मोटार वाहन निरीक्षक संवर्गांकरीता स्वतंत्र निकाल जाहीर करण्यात येईल.

- ६.४.३ संयुक्त पूर्व परीक्षेच्या जाहिरातीस अनुसरून अर्ज करताना उमेदवारांकडून घेतलेल्या विकल्पाच्या आधारे तसेच प्रस्तुत परीक्षेमधून भरावयाच्या अराखीव व आरक्षित पदसंख्येच्या आधारे एकूण पदांच्या सुमारे १२ पट उमेदवार मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र होतील, अशा रीतीने प्रथम टप्प्यात गुणांची किमान सीमारेषा (Cut Off Line) निश्चित करण्यात येईल. तदनंतर, दुसऱ्या टप्प्यात प्रत्येक आरक्षित प्रवर्गातील पदांसाठी १२ पट उमेदवार उपलब्ध होतील, अशा रीतीने गुणांची किमान सीमारेषा खाली ओढली जाईल. तथापि, अशा पध्दतीने मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी दुसऱ्या टप्प्यात पात्र ठरलेले अतिरिक्त उमेदवार केवळ त्यांच्या आरक्षित पदावरच निवडी/शिफारशीसाठी पात्र असतील.
- ६.४.४ अराखीव (खुला) पदांकरिता निश्चित करण्यात आलेल्या गुणांच्या किमान सीमारेषेच्या आधारे मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र ठरलेल्या उमेदवारांची उमेदवारी अंतिम निवडीच्या वेळी अराखीव (खुला) पदासाठी विचारात घेतली जाईल. अराखीव (खुला) पदासाठी निश्चित करण्यात आलेली गुणांची किमान सीमारेषा शिथिल करून मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र ठरलेले उमेदवार अंतिम शिफारशीच्या वेळी फक्त संबंधित आरक्षित पदावरील निवडीसाठी पात्र ठरतील.
- ६.४.५ प्रत्येक प्रवर्ग/ उपप्रवर्गासाठी आयोगाने निश्चित केलेल्या गुणांच्या किमान सीमारेषा किंवा त्यापेक्षा जास्त गुण मिळविणाऱ्या उमेदवारांना त्यांनी संयुक्त पूर्व परीक्षेच्या अर्जामध्ये दिलेल्या माहितीच्या आधारे, ते विहित अटींची पूर्तता करतात असे समजून निव्वळ तात्पुरत्या स्वरूपात संबंधित मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र समजण्यात येईल.
- ६.४.६ मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र ठरलेल्या उमेदवारांचा निकाल व निकाल जाहीर झाल्याबाबतची माहिती आयोगाच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात येईल. तसेच, मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र ठरलेल्या प्रत्येक उमेदवाराला आयोगाकडील नोंदणीकृत भ्रमणध्वनी क्रमांकावर लघुसंदेशाद्वारे वैयक्तिकरित्या कळविण्यात येईल. तथापि, लघुसंदेशाद्वारे वैयक्तिकरित्या कळविण्याची सुविधा ही अतिरिक्त सुविधा असून आयोगाच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आलेला निकाल हाच अधिकृत मानण्यात येईल.
- ६.४.७ संयुक्त पूर्व परीक्षा ही मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशाकरिता उमेदवारांची संख्या मर्यादित करण्याच्या दृष्टिने घेण्यात येणारी चाळणी परीक्षा असल्याने मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र न ठरलेल्या उमेदवारांच्या उत्तरपत्रिकांची फेरतपासणी केली जात नाही अथवा यासंदर्भातील कोणत्याही प्रकारच्या अभिवेदनावर कार्यवाही केली जात नाही.

६.५ मुख्य परीक्षा :-

६.५.१ स्वरूप:-

- ६.५.१.१ सहायक मोटार वाहन निरीक्षक संवर्ग वगळता गट-क सेवेतील इतर संवर्गांच्या मुख्य परीक्षेकरिता विहित करण्यात आलेल्या परीक्षा योजना व अभ्यासक्रमानुसार सामाईक मुख्य परीक्षेचे आयोजन करण्यात येईल.
- ६.५.१.३ सहायक मोटार वाहन निरीक्षक संवर्गासाठी संबंधित परीक्षा योजनेनुसार स्वतंत्र मुख्य परीक्षेचे आयोजन करण्यात येईल.

६.५.२ परीक्षेस प्रवेश:-

- ६.५.२.१ मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी आयोगाकडून निश्चित केलेल्या गुणांची किमान सीमांकन रेषेनुसार (Cut off) मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी अर्हताप्राप्त ठरणाऱ्या तसेच जाहिरात/अधिसूचनेतील तरतुदीनुसार आवश्यक शैक्षणिक अर्हता व पात्रतेच्या अन्य अटींची पूर्तता करणाऱ्या उमेदवारांस मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र समजण्यात येईल.
- ६.५.२.२ मुख्य परीक्षेकरिता आयोगाच्या कार्यालयाकडून जाहिरात/अधिसूचना निर्गमित झाल्यानंतर आयोगाच्या ऑनलाईन अर्ज प्रणालीच्या संकेतस्थळाद्वारे मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र उमेदवारांना त्यांच्या प्रोफाईलद्वारे अर्ज करता येईल. त्यावेळी मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी आयोगाकडून विहित करण्यात आलेल्या पद्धतीने जिल्हा केंद्र निवडून परीक्षा-शुल्क विहित मुदतीत सादर करणे आवश्यक राहिल. त्याशिवाय उमेदवारास मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र समजण्यात येणार नाही.
- ६.५.२.३ संबंधित संवर्गांच्या मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र ठरलेल्या उमेदवारास गट-क सेवेतील संवर्गासाठी विकल्प तसेच लिपिक-टंकलेखक संवर्गासाठी नियुक्ती प्राधिकारीनिहाय पसंतीक्रम नमूद करून विहित पद्धतीने स्वतंत्रपणे अर्ज सादर करून विहित परीक्षा शुल्क भरावे लागेल.
- ६.५.२.४ संयुक्त पूर्व परीक्षेसाठी अर्ज करतेवेळी आवश्यक ती शैक्षणिक अर्हता तसेच टंकलेखन अर्हता नसल्यास, शैक्षणिक व टंकलेखन अर्हता, मुख्य परीक्षेकरिता आवश्यक अर्ज/माहिती सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकापर्यंत प्राप्त केल्यास, अशा उमेदवाराला शैक्षणिक व टंकलेखन अर्हता प्राप्त केल्याचा दिनांक नमूद करता येईल. पूर्व परीक्षेच्या अर्जाद्वारे केलेल्या इतर कोणत्याही दाव्यामध्ये बदल करता येणार नाही.

७. निकाल प्रक्रिया:-

- ७.१ महाराष्ट्र गट-क सेवा संयुक्त मुख्य परीक्षा व सहायक मोटार वाहन निरीक्षक मुख्य परीक्षेमधून भरावयाच्या विविध संवर्गांकरिता उमेदवारांनी दिलेल्या विकल्पानुसार **संवर्गनिहाय** स्वतंत्र निकाल प्रक्रिया राबविण्यात येईल.
- ७.२ सामाजिक तसेच समांतर आरक्षणाच्या वैध दाव्यांच्या आधारे संबंधित उमेदवार मुख्य लेखी परीक्षेमध्ये केवळ आरक्षित प्रवर्ग/उपप्रवर्गासाठी विहित केलेल्या गुणांच्या किमान सीमारेषेनुसार अर्हताप्राप्त झाल्यास अंतिम शिफारशीच्या वेळी त्यांची उमेदवारी केवळ संबंधित आरक्षित प्रवर्ग/उपप्रवर्गासाठी विचारात घेतली जाईल. आरक्षित प्रवर्ग/उपप्रवर्गाच्या गुणांच्या किमान सीमारेषेनुसार अर्हताप्राप्त ठरलेल्या उमेदवारांची उमेदवारी अराखीव (खुला) पदावरील निवड/शिफारशीसाठी पदासाठी विचारात घेतली जाणार नाही.

७.४.१ महाराष्ट्र गट-क सेवा मुख्य लेखी परीक्षेमधील गुणवत्ताक्रम तसेच मुख्य परीक्षेचा अर्ज सादर करताना दिलेला संवर्गाचा विकल्प लक्षात घेऊन बेलिफ व लिपिक, लिपिक-टंकलेखक व कर सहायक संवर्गाच्या टंकलेखन कौशल्य चाचणीसाठी पात्र ठरणाऱ्या उमेदवारांची संख्या निश्चित करण्यात येईल.

७.४.२ बेलिफ व लिपिक / लिपिक-टंकलेखक व कर सहायक संवर्गाकरीता टंकलेखन कौशल्य चाचणी:-

७.४.२.१ संवर्गनिहाय भरावयाच्या एकूण पदांपैकी प्रत्येक आरक्षित प्रवर्ग / उपप्रवर्गासाठी सुमारे ३ पट उमेदवार टंकलेखन कौशल्य चाचणीसाठी उपलब्ध होतील, अशा रितीने गुणांची किमान सीमारेषा (Cut Off Line) निश्चित करण्यात येईल.

७.४.२.२ टंकलेखन कौशल्य चाचणी:-

- (१) बेलिफ व लिपिक, लिपिक-टंकलेखक तसेच कर सहायक संवर्गाकरीता संगणक प्रणालीवर आधारित टंकलेखन कौशल्य चाचणी घेण्यात येईल.
- (२) कर सहायक संवर्गाकरीता मराठी व इंग्रजी अशा दोन्ही चाचणीमध्ये अर्हताकारी/पात्र (Qualify) ठरणे आवश्यक असेल.
- (३) टंकलेखन कौशल्य चाचणी ही केवळ अर्हताकारी/पात्रता (Qualifying) स्वरूपाची असेल.
- (४) बेलिफ व लिपिक/लिपिक-टंकलेखक संवर्गाच्या टंकलेखन कौशल्य चाचणीस पात्र ठरलेल्या दिव्यांग, माजी सैनिक, अनाथ, प्रकल्पग्रस्त, भूकंपग्रस्त व पदवीधर अंशकालीन कर्मचारी प्रवर्गातून अर्ज करण्यासाठी पात्र असलेल्या उमेदवारांना शासनाच्या धोरणानुसार टंकलेखन कौशल्य चाचणीतून सूट असल्यामुळे सदर प्रवर्गातून आरक्षणाचा दावा करणाऱ्या उमेदवारांना टंकलेखन कौशल्य चाचणी देण्याची आवश्यकता नाही.
- (५) कर सहायक संवर्गाच्या टंकलेखन कौशल्य चाचणीस पात्र ठरलेल्या दिव्यांग, माजीसैनिक, व अनाथ प्रवर्गातून अर्ज करण्यास पात्र असलेल्या उमेदवारांना शासनाच्या धोरणानुसार टंकलेखन कौशल्य चाचणीत सूट असल्यामुळे सदर प्रवर्गातून आरक्षणाचा दावा करणाऱ्या उमेदवारांना टंकलेखन कौशल्य चाचणी देण्याची आवश्यकता नाही मात्र प्रकल्पग्रस्त, भूकंपग्रस्त व पदवीधर अंशकालीन कर्मचारी या प्रवर्गातील उमेदवारांना कर सहायक संवर्गासाठी मराठी व इंग्रजी भाषेतील टंकलेखन कौशल्य चाचणी अनिवार्य राहिल.

(६) टंकलेखन कौशल्य चाचणीचा तपशील:-

अ.क्र.	तपशील			निकष
(१)	चाचणीकरीता पात्र करावयाच्या उमेदवारांची संख्या			संवर्गनिहाय पदांच्या तीनपट
(२)	टंकलेखन कौशल्य चाचणीचे स्वरूप	बेलिफ व लिपिक/ लिपिक-टंकलेखक	मराठी किंवा इंग्रजी अर्हताकारी (Qualifying)	
		कर सहायक	दोन्ही भाषेत अर्हताकारी (Qualifying)	
(३)	चाचणीचे निकष			
	टंकलेखन	शब्द प्रतिमिनिट	KDPH (Key Depressions Per Hour)	वेळ
	इंग्रजी	४०	१२०००	१० मिनिटे
	मराठी	३०	९०००	१० मिनिटे
(४)	त्रुटी/चुका मोजण्याची पध्दती			मराठीसाठी १५०० Key Depression व इंग्रजीसाठी २००० Key Depression अनुसार तयार होणाऱ्या शब्दांच्या शेकडा प्रमाणात
(५)	पात्रतेसाठी सीमांकन मर्यादा/रेषा		अराखीव	७%
			मागास प्रवर्ग, आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक,	१०%

- (७) लेखनिक/सहायकाची मागणी करणाऱ्या अंध/अल्पदृष्टी उमेदवारांना त्यांच्या मागणीनुसार परिच्छेदाचे लेखन सांगणारा व्यक्ती (Passage Dictator) उपलब्ध करून देण्यात येईल. (लागू असेल त्याप्रमाणे)
- (८) टंकलेखनातील त्रुटी/चुकांसंदर्भात एकूण कळ अवनमन (Key Depression) नुसार तयार होणाऱ्या शब्दांच्या शेकडा प्रमाणात त्रुटी/चुका पात्रतेसाठी ग्राह्य धरण्यात येतील.
- (९) टंकलेखन कौशल्य चाचणी करीता उपस्थित उमेदवारांना संगणक/किबोर्ड/इत्यादी हाताळताना सुलभता व्हावी, याकरीता उमेदवारांना प्रत्यक्ष चाचणी सुरु होण्यापूर्वी १० मिनिटांची सराव चाचणी देता येईल. त्यानंतर ३ मिनिटांचा विश्रांतीकाळ राहिल व तदनंतर १० मिनिटांची प्रत्यक्ष चाचणी घेण्यात येईल.

७.५ गुणवत्ता यादी:-

(१) महाराष्ट्र गट-क सेवेतील उद्योग निरीक्षक, दुय्यम निरीक्षक, तांत्रिक सहायक संवर्गातील निवडीकरीता संयुक्त मुख्य परीक्षेमध्ये प्राप्त केलेल्या एकूण गुणांच्या आधारे गुणवत्ताक्रमानुसार संवर्गनिहाय सर्वसाधारण गुणवत्ता यादी (General Merit List) तयार करण्यात येईल.

(२) टंकलेखन कौशल्य चाचणीनंतर मुख्य परीक्षेमध्ये प्राप्त केलेल्या एकूण गुणांच्या आधारे कर सहायक, बेलिफ व लिपिक तसेच लिपिक-टंकलेखक संवर्गासाठी गुणवत्ताक्रमानुसार संवर्गनिहाय सर्वसाधारण गुणवत्ता यादी (General Merit List) तयार करण्यात येईल.

(३) टंकलेखन कौशल्य चाचणीमध्ये अर्हताकारी ठरलेल्या उमेदवारांचा विकल्पानुसार कर सहायक, बेलिफ व लिपिक तसेच लिपिक-टंकलेखक संवर्गातील निवडीकरीता विचार करण्यात येईल.

७.६ सहायक मोटार वाहन निरीक्षक मुख्य परीक्षा:-

मुख्य परीक्षेमध्ये प्राप्त केलेल्या एकूण गुणांच्या आधारे गुणवत्ताक्रमानुसार यादी (Merit List) तयार करण्यात येईल.

७.७ गुणवत्ता यादीमधील समान गुण धारण करणाऱ्या उमेदवारांची क्रमवारी (Ranking) आयोगाच्या कार्यनियमावलीतील तरतुदीनुसार ठरविण्यात येईल.

७.८ अंतिम निकाल प्रक्रिया

७.८.१ भरतीप्रक्रियेतून बाहेर पडणे (Opting Out):-

- (१) प्रथम वरील कार्यपद्धतीनुसार लिपिक-टंकलेखक संवर्ग वगळून इतर सर्व संवर्गासाठी संवर्गनिहाय स्वतंत्र सर्वसाधारण गुणवत्ता यादी (General Merit List) तसेच तात्पुरती निवड यादी (Provisional Selection List) आयोगाच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करण्यात येईल.
- (२) तात्पुरती निवड यादीच्या आधारे भरतीप्रक्रियेतून बाहेर पडण्याचा (ऑप्टिंग आऊट) पर्याय सादर करण्यासाठी संबंधित उमेदवारांना ७ दिवसांचा कालावधी देण्यात येईल.

७.८.२ संमती विकल्प (Consent Submission) :- (लिपिक-टंकलेखक वगळून इतर संवर्गासाठी)

- (१) उपरोक्तप्रमाणे भरतीप्रक्रियेतून बाहेर पडण्याचा पर्याय (Opting Out) दिल्यानंतर लिपिक-टंकलेखक संवर्ग वगळून इतर संवर्गनिहाय सुधारित तात्पुरती निवड यादी प्रसिद्ध करण्यात येईल.
- (२) महाराष्ट्र गट क सेवा संयुक्त मुख्य परीक्षेतील लिपिक टंकलेखक वगळता अन्य गट-क संवर्गाकरीता आयोगाकडून प्रसिद्ध करण्यात आलेल्या सुधारित तात्पुरत्या निवड यादीमध्ये (Revised Provisional Selection List) उमेदवारांची एकापेक्षा जास्त संवर्गासाठी निवड होत असल्यास अशा उमेदवारांकडून प्रथम पसंती (First Choice) बाबत संमती विकल्प (Consent Submission) मागविण्यात येईल. उमेदवाराचा विचार फक्त संमती विकल्प दिलेल्या संवर्गासाठी करण्यात येईल.
- (३) गट-क सेवेच्या विविध संवर्गाकरीता संमती विकल्प मागविण्याची प्रक्रीया ही खालील संवर्गांच्या गटानुसार राबविण्यात येईल. तसेच सादर प्रक्रीया ही त्या गटापुरती सिमीत असेल.

गट-१ :- (१) उद्योग निरीक्षक

(२) दुय्यम निरीक्षक

(३) तांत्रिक सहायक

गट-२ :- (१) कर सहायक

(२) बेलिफ व लिपिक

- (४) सादर संमती विकल्प (Consent Submission) आयोगाकडून सुधारित तात्पुरती निवड यादी (Revised Provisional Selection List) प्रसिद्ध केल्यानंतर उमेदवाराच्या प्रोफाईल मध्ये उपलब्ध करून देण्यात येईल.
- (५) एका पेक्षा जास्त संवर्गासाठी उमेदवाराची निवड झाल्यास सुधारित तात्पुरत्या निवड यादीतील (Revised Provisional Selection List) ज्या संवर्गाची निवड उमेदवारास स्वीकारावयाची असेल, त्याकरीता उमेदवारास “ स्वीकारले ” (Accepted)” हा पर्याय निवडणे आवश्यक आहे.
- (६) सुधारित तात्पुरत्या निवड यादीतील (Revised Provisional Selection List) ज्या संवर्गाची निवड उमेदवारास स्वीकारावयाची नसेल, त्या संवर्गासाठी उमेदवारास “ Give up ” हा पर्याय निवडणे अनिवार्य आहे.
- (७) उमेदवाराने ज्या संवर्गासाठी “ Give up ” हा पर्याय निवडला असेल, त्या संवर्गाकरीता त्यांच्या उमेदवारीचा विचार न करता इतर उमेदवारांचा गुणवत्तेवर विचार करण्यात येईल.
- (८) आयोगाकडून निश्चित केलेल्या कालावधीत विहित ऑनलाईन पध्दतीने संमती विकल्प सादर न केल्यास उपरोक्त मुद्दा क्रमांक ७.८.२(३) येथे नमूद गटातील संवर्गांच्या क्रमानुसार संबंधित उमेदवाराचा अंतिम निवडीकरीता विचार करण्यात येईल. म्हणजेच उमेदवाराची पसंती जाहिरातीतील वरच्या क्रमांकाच्या संवर्गाच्या पदास असून उर्वरीत संवर्गाकरीता त्याने Give Up केले असे समजून पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.
- (९) संवर्गाचे “ पसंतीक्रम ” भरतीप्रक्रियेतून बाहेर पडणे (Opting Out) तसेच ‘संमती विकल्प (Consent Submission)’ याबाबतची कार्यवाही फक्त आयोगाच्या ऑनलाईन अर्ज प्रणालीद्वारे विहित कालावधीमध्ये करणे अनिवार्य असेल.
- (१०) भरतीप्रक्रिये दरम्यान विहित कालावधीनंतर संमती विकल्प (Consent Submission) सादर करण्याची अथवा त्यामध्ये बदल करण्याची विनंती कोणत्याही परिस्थितीत मान्य करण्यात येणार नाही.

७.८.३ लिपिक-टंकलेखक संवर्गाकरीता पसंतीक्रम :-

- (१) टंकलेखन कौशल्य चाचणीमध्ये अर्हताप्राप्त ठरलेल्या उमेदवारांची सर्वसाधारण गुणवत्ता यादी जाहीर करण्यात येईल.
- (२) सर्वसाधारण गुणवत्ता यादीतील उमेदवारांनी लिपिक-टंकलेखक संवर्गाकरीता विहित कालावधीत नियुक्ती प्राधिकारीनिहाय पुन्हा पसंतीक्रम सादर करणे आवश्यक राहिल.
- (३) सर्वसाधारण गुणवत्ता यादी जाहिर केल्यानंतर विहित कालावधीत पसंतीक्रम सादर केल्यास सादर पसंतीक्रम विचारात घेण्यात येईल. तसेच उमेदवारांनी विहित कालावधीत पसंतीक्रम सादर न केल्यास त्यांनी मुख्य परीक्षेस अर्ज करताना दिलेला पसंतीक्रम गृहीत धरण्यात येईल.
- (४) उमेदवाराकडून प्राप्त पसंतीक्रमाच्या आधारे नियुक्ती प्राधिकारीनिहाय तात्पुरती निवड यादी (Provisional Selection List) तयार करण्यात येईल.
- (५) तात्पुरती निवड यादी जाहीर केल्यानंतर उमेदवारांना ‘भरतीप्रक्रियेतून बाहेर पडण्याचा (Opting Out)’ पर्याय देण्यात येईल व तदनंतर अंतिम शिफारस यादी प्रसिद्ध करण्यात येईल.

(६) संवर्गाचे 'पसंतीक्रम सादर करणे' तसेच 'भरतीप्रक्रियेतून बाहेर पडणे' याबाबतची कार्यवाही फक्त आयोगाच्या ऑनलाईन अर्ज प्रणालीद्वारे विहित कालावधीमध्ये करणे अनिवार्य असेल. यासंदर्भातील इतर कोणत्याही पद्धतीने केलेल्या विनंतीचा विचार केला जाणार नाही.

७.८.४ तात्पुरत्या निवड यादीस अनुसरून लागू असेल त्याप्रमाणे भरतीप्रक्रियेतून बाहेर पडण्याचा (ऑप्टिंग आऊट), 'संमती विकल्प (Consent Submission)' तसेच पसंतीक्रम इत्यादीचा पर्याय सादर केलेल्या उमेदवारांचा विदा (Data) लक्षात घेऊन संवर्गनिहाय अंतिम शिफारस यादी (Final Recommendation List) तयार करण्यात येईल.

७.८.५ महाराष्ट्र गट-क सेवेतील लिपिक-टंकलेखक संवर्ग वगळता अन्य सर्व संवर्गासाठी प्रतिक्षा यादी आयोगाकडून निश्चित केलेल्या धोरणानुसार राहिल. लिपिक-टंकलेखक संवर्गाकरीता प्रतिक्षा यादी कार्यान्वित राहणार नाही.

८. शिफारस:-

८.१ "उमेदवारांना सर्वसाधारण सूचना" मध्ये नमूद केलेल्या कार्यपद्धतीनुसार उमेदवारांच्या शिफारसी शासनाच्या संबंधित विभागाकडे करण्यात येतील.

८.२ गट-क सेवेतील सर्व संवर्गाकरीता लेखी परीक्षेमधून पात्र होण्याकरीता शतमत (Percentile) पद्धत लागू आहे.

८.३ प्रस्तुत परीक्षेमध्ये सर्वाधिक गुण मिळविणाऱ्या उमेदवारांच्या एकूण गुणांच्या खालीलप्रमाणे किमान गुण प्राप्त करणारे उमेदवार शिफारशीसाठी पात्र असतील:-

- (१) अमागास- किमान ३५ शतमत
- (२) मागासवर्गीय - किमान ३० शतमत
- (३) दिव्यांग - किमान २० शतमत
- (४) अत्युच्च गुणवत्ताधारक पात्र खेळाडू - किमान २० शतमत
- (५) माजी सैनिक - किमान २० शतमत
- (६) अनाथ - किमान ३० शतमत
- (७) प्रकल्पग्रस्त - किमान ३० शतमत
- (८) भूकंपग्रस्त - किमान ३० शतमत
- (९) अंशकालीन पदवीधर कर्मचारी - किमान ३० शतमत

८.४ समांतर आरक्षणाच्या आधारे किमान गुणांच्या सीमारेषेनुसार शिफारशीसाठी पात्र ठरणाऱ्या उमेदवारास कोणतीही एक सवलत देय राहिल.

८.५ शिफारसपात्र उमेदवारांची नावे आयोगाच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात येतील.

८.६ शिफारशीनंतर नियुक्तीसाठी शासनाकडे शिफारस करण्यात आली आहे किंवा नाही, याबाबत उमेदवारांना प्रोफाईलद्वारे कळविण्यात येईल.

९. प्रमाणपत्र पडताळणी:-

९.१ संबंधित मुख्य परीक्षेच्या निकालाच्या आधारे शिफारस पात्र ठरलेल्या उमेदवारांना प्रमाणपत्र पडताळणीसाठी आवश्यकतेनुसार मुख्य परीक्षेच्या निकालापूर्वी, निकालानंतर अथवा नियुक्तीपूर्वी सक्षम प्राधिका-यांकडून बोलविण्यात येईल.

९.२ आयोगाने निश्चित केलेल्या किमान सीमारेषेनुसार शिफारस पात्र ठरलेल्या उमेदवारांची पात्रता जाहिरात/ शासन परिपत्रकातील अर्हता/अटी व शर्तीनुसार मूळ कागदपत्राच्या आधारे तपासली जाईल.

९.३ अर्जातील दाव्यानुसार मूळ कागदपत्र सादर करणाऱ्या उमेदवारांची प्रमाणपत्र पडताळणी केली जाईल.

९.४ विहित कागदपत्रे सादर करू न शकणाऱ्या उमेदवारांची उमेदवारी रद्द करण्यात येईल. तसेच त्याकरीता कोणतीही मुदतवाढ देण्यात येणार नाही.

९.५ प्रमाणपत्र पडताळणी यासंदर्भात निश्चित करण्यात आलेल्या कार्यक्रमानुसार तसेच निश्चित केलेल्या ठिकाणी व विहित वेळेस घेण्यात येतील. त्याकरीता उमेदवारास स्वखर्चाने उपस्थित रहावे लागेल.

९.६ केवळ अर्जातील दाव्यानुसार करण्यात आलेल्या प्रमाणपत्र पडताळणीच्या आधारे पात्र ठरलेले उमेदवार शिफारस/ नियुक्तीसाठी पात्र ठरतील.

१०. प्रस्तुत परीक्षा योजना/परीक्षा पद्धतीत उमेदवारांना परीक्षेचे स्वरूप समजण्यास सुलभता व्हावी, या हेतूने प्रसिध्द करण्यात येत असून यामधील कोणतीही तरतूद प्रस्तुत परीक्षेची जाहिरात / अधिसूचना, संबंधित शासन निर्णय व आयोगाच्या कार्यनियमावली यांमधील तरतूदीशी विसंगत असल्यास त्या-त्यावेळच्या परीक्षेची जाहिरात / अधिसूचना, संबंधित शासन निर्णय अथवा आयोगाच्या कार्यनियमावलीतील तरतूदी ग्राह्य धरण्यात येतील आणि यासंदर्भात आयोगाचा निर्णय अंतिम राहिल.

दिनांक :- ०९ ऑक्टोबर , २०२४

सचिव
महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग.